

Historien om 4 af Svend Olufsens ferie børn

Af Simon Jacobsen

Der var engang. Sådan begynder alle spændende historier. Spændende er også beretningen om radiofabrikant Svend Olufsen og førstelærer Petersens børn.

Otto Petersen fra København blev uddannet lærer på Gedved Seminarium og flyttede til Vestjylland sidst i 1930'erne; her fik han stillingen som førstelærer ved Gade Skole i Naur ud af 125 ansøgere. Nogle år senere blev han gift med

Erna, der var datter af en af datidens kendteste møbelfabrikanter, A. M. Jensen, Farre Møbelfabrik ved Hammel.

Det må have været et stort samtaleemne i det lille sogn, da møbeltransportvognene kom fra en af landets kendte møbelfabriker med et komplet møblement til hele den store førstelærerbolig på Gade Skole. Sammen fik Otto og Erna Petersen 4 dejlige børn: Ruth, Torben, Anna og Kaja.

Gade Skole i Naur – gymnastiksalen og klasseværelserne lå i sidefløjen ud mod vejen og i hovedbygningens højre del. Familien Petersen boede i den venstre halvdel af skolen, og oven på skolestuerne i hovedbygningen havde lærerinde frk. Gadegaard sin lejlighed. Den fjerneste sidefløj rummede skoletoiletter, vaskehus mv. De 4 søskende havde en jordhule bygget af græstørv – den ses øverst oppe i billedet. Alle træer omkring skolen, inkl. en stor frugthave, var plantet af Otto Petersen.

Udover i lærergerningen og hvervet som kirkesanger ved Naur Kirke involverede Otto Petersen sig i livet i sognet. Ligeledes var han aktiv i Garderforeningen i Holstebro, og han var også en ivrig jæger.

Bjerghytten ejet af Windfeldt Jensen

Familien Petersen var nogle somre i 1940'erne på ferieophold i Bjerghytten, et stort sommerhus i røde mursten beliggende på Gl. Studevej 7 i Toftum Bjerge. Fra det dejlige, højtliggende hus var der en flot udsigt over Toftum Bjerge og Limfjorden.

Det var helt sikkert Svend Olufsen, der var årsag til, at Aage Windfeldt Jensen, direktør for T. W. Jensens Sønner A/S (ejer af trælasthandlen, teglværket, købmandsgården m.m.) stillede sit sommerhus til rådighed for lærerfamilien fra Naur. Aage Windfeldt Jensen var bror til Svend Olufsens svigerinde Karen (gift med godsejer Aksel Olufsen, Quistrup) og ligeledes bror til Else (gift med Peter Bang).

Anna husker, at det var vognmand Poulsen fra Naur, der kørte familien Petersen ud til Bjerghytten. Der blev altid ringet til Poulsen, når familien skulle ud at køre.

Nabohuset til Bjerghytten, Røverstuen på Gl. Studevej 5, ejedes af Svend Olufsen. Det var en kunstnerbolig med atelier, og i en tilbygning var der indrettet værksted med drejeskive.

Pige lånt ud som bustemodel

Ruth fortæller: "Da sådan små 4 rollinger var temmelig nysgerrige, varede det ikke længe, før vi var inde på nabogrunden og blev venligt modtaget af Vipper Moos. Hun var kunstner og utrolig sød. Jeg husker hende som en meget livsglad pige, med krøllet mørkt hår og mørke øjne. En dag kom hun til Bjerghytten og spurgte mine forældre, om hun måtte låne mig som model til en buste. Det lød meget spændende, men jeg skulle jo sidde stille i længere tid ad gangen. Det gik dog fint, hun var meget sød og tålmodig."

De 4 søskende fra Gade Skole fotograferet i 1946. Det er fra venstre Anna, Torben, Kaja og Ruth.

Kirsten Færch, datter af Aksel Olufsen og mor til den nuværende ejer af Breinholt, Rasmus Færch, husker, at busten af Ruth stod på Breinholt, da hun og hendes mand, Jørgen Færch, overtog herregården, men den blev taget væk, da ægteparret fik flere kunstværker. I dag véd ingen, om busten stadig eksisterer. Kirsten Færch fortæller i øvrigt, at hendes lillesøster, Birgitte, godt kan huske førstelærer Petersens børn.

Med Olufsen til ishuset og Breinholt

"Vipper Moos fik også af og til besøg af Svend Olufsen, som fik betydning for os"; fortsætter Ruth. "Jeg husker, at han kom til vores dør en dag og spurgte mine forældre, om han ikke måtte tage de 4 små med på en køretur. Så gerne - og for os en kæmpeoplevelse at skulle ud i naturen i bil."

Nogle gange, når Olufsen tog børnene med på en køretur i sin lyse Opel Olympia, stoppede han ved ishuset på Gl. Studevej, hvor han købte is til hele børneflokket. Andre gange gik turen til Breinholt, som Olufsen ejede.

Herregården står i børnenes erindring som noget helt specielt med hovedbygningens imponerende hvide indgangsparti med den store trappe. Indenfor tog en af Olufsens veninder, Inger, imod børnene, og hun serverede dejlig mad for dem i spisestuen. Ruth fortæller, at Inger var en utrolig sød pige, lyshåret. Hun var også med på køreturene ind imellem.

Olufsen tumlede med børnene

Anna kan huske, at Breinholt var et meget stort hus med en stor trappe, og det var meget fornemt. Ruth erindrer også, at det var stort og flot med flere stuer. Så vidt hun husker, gik der en trappe fra havestuen ned til parken. Vandet kunne ses fra trappen, og en sti førte gennem parken helt ned til stranden. Ruth mindes også,

at der var masser af frugttræer, og børnene måtte bare spise al den frugt, de kunne. Især pærerne var enormt store!

Torben husker, at besætningen på Breinholt bestod af jerseykøer, og kalvene mindede ham om rådyr. Ligeledes husker han den flotte park ned mod stranden, hvor gangene var belagt med skiver af træ.

Ruth fortæller også: "Selv om jeg var barn, husker jeg tydeligt Svend Olufsen som en meget flot mand, med nogle dejlige og venlige øjne. Han viste virkelig, hvor glad han var for børn, og var en utrolig god legeonkel. Vi kunne tumle rundt på gulvet med ham, han kørte aldrig træt."

Anna fortæller: "Da Svend Olufsen spurgte, om vi havde lyst til at komme med ud på teglværket og male en ting af porcelæn og derefter få det brændt, jublede vi."

Ruths og Annas kat og hest.

Genstande eksisterer stadig

Ruth, Torben, Anna og Kaja har stadig nogle af de porcelæns-genstande, de malede under besøgene hos Vipper Moos og Svend Olufsen.

Ruth malede en kat og en hest med initialerne RP på en glaseret cremefarvet teglsten 12 x 12 x 5 cm og et lille 8 cm rundt askebæger af Lyngby Porcelæn. Kaja malede på de samme ting som Ruth, men hun har ikke teglstenen længere. Anna malede en hest og sol med initialerne AP på en cremefarvet kakkal på 15 x 15 cm, sommerfugle og blomster på en 10 cm høj flødekande af Norden-porcelæn og et askebæger som Ruth og Kaja. Torben malede en kakkal som Anna og et askebæger.

Svend Olufsen købte Breinholt Teglværk i 1941, det lå lige op til Limfjorden og nabo med Breinholt. På teglværket indrettede han et keramikværksted med drejeskive og en ovn til at brænde keramik og porcelæn.

Vipper Moos gift med en Olufsen

Vipper Moos, født i 1928, bar det borgerlige navn Birte, og hun blev uddannet hos billedhuggeren Johan Galster. Hun var i 50'erne gift med lektor ved Handelshøjskolen i København Peter Olufsen, søn af Peter Danckwardt Olufsen, som var storebror til Svend Olufsen, men de blev skilt i ca. 1955. Hun havde fra 60'erne stor succes i reklamebranchen og producerede bestselleren "Slagterens Kogebog" sammen med sin samlever fra 1960 til 1972, reklamemanden og illustratoren Steffen H. Lund.

Birte Olufsen blev i 1974 gift med journalist og senere bygherre Flemming Nørgaard. De bosatte sig i Lild Strand i Thy, hvor hun døde i 2005. Hendes aske blev spredt i Vesterhavet.

Børnene "bortført" til Breinholt

Det skete også, at Svend Olufsen kom til Gade Skole i Naur og tog børnene med, mens Petersens sov til middag. Senere blev der så ringet fra Breinholt, at børnene befandt sig i Olufsens varetægt!

Førstelærer Petersen og Svend Olufsen var begge meget interesseret i planter og havde sans for at anlægge have, Olufsen plantede på livet løs i årene på Breinholt, og lærer Petersen anlagde en pragthave omkring Gade Skole.

Når lærer Petersen og hans hustru blev inviteret til fest på Breinholt, sendte Svend Olufsen en bil fra Struer til Naur og både hentede og kørte dem hjem.

Jagtfrokoster på Gade Skole

Her beskriver Kaja sin far som jæger og de jagtfrokoster, som hendes mor serverede for faderens jagtvenner: "Min far var ivrig jæger og gik ofte på jagt med sin jagthund på sine egne

De 4 søskendes askebægre.

Et foto fra en jagt i Ådum – Otto Petersen ses som nr. 2 fra højre med et kryds over hovedet.

jagtarealer eller hos sine jagtvenner. Far lejede jagt hos de lokale gårdmænd. Selv holdt far også jagtgilder, hvor der kom 10-20 jagtvenner, som mødtes på Gade Skole. Dagen begyndte med morgenkaffe, og så vendte selskabet tilbage til den store frokost, som mor diskede op med. Efter endt jagt blev vildtet lagt til parade i skolegården; det tilfaldt normalt den, der holdt jagten.”

Kaja forsætter: ”Skovrider Vilhelm Nielsen, min gudfar, holdt store jagter i Krunderup, hvor far altid deltog. Under disse jagter mødte far godsejer Aksel Olufsen, der også var ivrig jæger hele livet. Skovrider Nielsen boede på skovridergården i Krunderup, hvor jeg gik til klaverundervisning hos hans hustru. Han havde ansvar for Sir-Lyngbjerg Plantage og Ny Krunderup Plantage samt de plantager, der hørte under Quistrup.”

I Otto Petersens vennekreds var, foruden Svend Olufsen, landsretssagfører H. C. Skouvig, manufakturhandler Svend Steenstrup, landstingsmand Mads Stig Steffensen, skovrider Nielsen, politibetjent Køppen og mange andre.

Et indgraveret O på bagsiden af de 4 juleskeer beviser, at de har tilhørt Svend Olufsen. Han samlede på sølv og købte ofte på auktioner.

Otto Pedersen brød sammen

Anna fortæller, at hun ikke har set sin far så bevæget som den dag i 1949, da der blev ringet, at hans gode ven Svend Olufsen var død. "Det er en af de få gange, at jeg har set far bryde sammen", siger hun.

Efter Svend Olufsens død fik familien Petersen et brev fra frøken Emilie Olufsen, Svend Olufsens 6 år ældre søster, som inviterede dem til Breinholt. Sammen med deres forældre besøgte de 4 børn frøken Olufsen på Breinholt, hvor hun gav dem hver en julesølske med guldbelægning.

Skeerne har gennem årene været et personligt minde for dem om deres legeonkel, idet der på bagsiden var indgraveret et O for Olufsen.

Ruths, Annas, Torben og Kajas juleskeer.

Skeerne, de arvede, var lavet af sølvsmed August Thomsen, København (1906-1937).

Ruths ske fra 1932 har et motiv af englen, hyrderne og dyrene julenat ved Betlehem, Torbens ske fra 1929 har en stjerne, to blomster og en klokke som motiv, Annas ske fra 1930 har motiv af den lille pige med svovlstikkerne, og Kajas ske fra 1928 er med motiv af Marmorkirken i København.

Udover at få sølvskeerne fik børnene lov til at gå op på Olufsens værelse på 1. sal og tage en lille ting til minde om ham. Kaja tog en papirkniv i træ, Torben tog en tændstikæske med et motiv med engle, men Ruth og Anna kan ikke huske, hvad de tog.

